GUIA DOCENT DE CENTRES ISEACV
GUÍA DOCENTE DE CENTROS ISEACV

Curs /*Curso*
2026-2027

1	**Dades d'identificació de l'assignatura** *Datos de identificación de la asignatura*				
Nom de l'assignatura *Nombre de la asignatura*	**Paleografia** ***Paleografía***				
Crèdits ECTS *Créditos ECTS*	**4**	Curs *Curso*	1	Semestre *Semestre*	Anual
Tipus de formació *Tipo de formación* bàsica, específica, optativa *básica, específica, optativa*	Específica	Idioma/es en que s'imparteix l'assignatura *Idioma/s en que se imparte la asignatura*			Castellano / Valencià
Matèria *Materia*	Mètodes i fonts per a la investigación *Métodos y fuentes para la investigación*				
Títol Superior *Título Superior*	Música				
Especialitat *Especialidad*	Musicologia *Musicología*				
Centre *Centro*	Conservatori Superior de Música Òscar Esplà d'Alacant *Conservatorio Superior de Música Óscar Esplá d'Alicante*				
Departament *Departamento*	Departament de Musicologia i Pedagogia *Departamento de Musicología y Pedagogía*				
Professorat *Profesorado*	Elena Moya Juan				
e-mail *e-mail*	e.moyajuan@iseacv.gva.es				

1.1 Objectius generals i contribució de l'assignatura al perfil professional de la titulació
Objetivos generales y contribución de la asignatura al perfil profesional de la titulación

Los objetivos generales de esta asignatura son:
1. Saber enjuiciar la escritura y los demás caracteres externos de la fuente escrita: materia, forma, dimensiones, estado de conservación, etc.
2. Lograr que el alumnado esté iniciado en el conocimiento e interpretación de las fuentes históricas escritas.
3. Saber leer y entender lo que está escrito en las fuentes históricas.
4. Situar una fuente histórica desde varios puntos de vista: cronológico, geográfico, social, psicológico, artístico, etc.
5. Estudiar con mayor amplitud las fuentes escritas de las épocas históricas más relacionadas con la especialidad de musicología: Edad media y Edad moderna.

Esta asignatura tiene como objetivo formar profesionales capaces de descifrar todos los textos en lengua latina que acompañan a la notación musical.

Els objectius generals d'aquesta assignatura són:
1. Saber enjudiciar l'escriptura i els altres caràcters externs de la font escrita: matèria, forma, dimensions, estat de conservació, etc.
2. Aconseguir que l'alumnat estigui iniciat en el coneixement i interpretació de les fonts històriques escrites.
3. Saber llegir i entendre el que està escrit en les fonts històriques.
4. Situar una font històrica des de diversos punts de vista: cronològic, geogràfic, social, psicològic, artístic, etc.

5. Estudiar amb més amplitud les fonts escrites de les èpoques històriques més relacionades amb l'especialitat de musicologia: Edat mitjana i Edat moderna.
Aquesta assignatura té com a objectiu formar professionals capaços de desxifrar tots els textos en llengua llatina que acompanyen la notació musical.

1.2 Coneixements previs
Conocimientos previos

Requisits previs, mínims o necessaris per a cursar l'assignatura. Coneixements recomanats i/o relació amb altres assignatures de la mateixa titulació
Requisitos previos, mínimos o necesarios para cursar la asignatura. Conocimientos recomendados y/o relación con otras asignaturas de la misma titulación

Haber finalizado los estudios correspondientes al Enseñanzas Profesionales de música.
Haber cursado previamente la asignatura de Historia General o Historia de las Civilizaciones en Bachillerato.
Es conveniente que se cursen simultáneamente las materias de primer curso que complementan los contenidos de la asignatura: Historia de la música y Notación.

Haver finalitzat els estudis corresponents a l'Ensenyaments Professionals de música.
Haver cursat prèviament l'assignatura d'Història General o Història de les Civilitzacions a Batxillerat.
És convenient que es cursin simultàniament les matèries de primer curs que complementen els continguts de l'assignatura: Història de la música i Notació.

2 Competències de l'assignatura
Competencias de la asignatura

Les competències venen establides en els plans d'estudis publicats en la corresponent orde de 2 de novembre de 2011. Es convenient detallar el grau de contribució de l'assignatura a l'adquisició i desenvolupament de cada competència (molt, prou, un poc, poc)
Las competencias vienen establecidas en los planes de estudios publicados en la correspondiente orden de 2 de noviembre de 2011. Es conveniente detallar el grado de contribución de la asignatura a la adquisición y desarrollo de cada competencia (mucho, bastante, algo, poco)

CT 1 Organizar y planificar el trabajo de forma eficiente y motivadora. BASTANTE
CT 7 Utilizar las habilidades comunicativas y la crítica constructiva en el trabajo en equipo. BASTANTE
CT 9 Integrarse adecuadamente en equipos multidisciplinares y en contextos culturales diversos. MUCHO
CT 17 Contribuir con su actividad profesional a la sensibilización social de la importancia del patrimonio cultural, y su incidencia en los diferentes ámbitos y su capacidad de generar valores significativos. BASTANTE
CG 24 Desarrollar capacidades para la autoformación a lo largo de su vida profesional. MUCHO
CG 25 Conocer y ser capaz de utilizar metodologías de estudio e investigación que le capaciten para el continuo desarrollo e innovación de su actividad musical a lo largo de su carrera. MUCHO
CG 26 Ser capaz de vincular la propia actividad musical a otras disciplinas del pensamiento científico, enriqueciendo el ejercicio de su profesión con una dimensión multidisciplinar. BASTANTE
CE 6 Conocer los métodos de investigación propios de su campo y sus aplicaciones. MUCHO

CT 1 Organitzar i planificar el treball de forma eficient i motivadora. PROU
CT 7 Utilitzar les habilitats comunicatives i la crítica constructiva en el treball en equip. PROU
CT 9 Integrar-se adequadament en equips multidisciplinaris i en contextos culturals diversos. MOLT
CT 17 Contribuir amb la seva activitat professional a la sensibilització social de la importància del patrimoni cultural, i la seva incidència en els diferents àmbits i la seva capacitat de generar valors significatius. PROU
CG 24 Desenvolupar capacitats per a l'autoformació al llarg de la seva vida professional. MOLT
CG 25 Conéixer i ser capaç d'utilitzar metodologies d'estudi i investigació que el capaciten per al continu desenvolupament i innovació de la seva activitat musical al llarg de la seva carrera. MOLT
CG 26 Ser capaç de vincular la pròpia activitat musical a altres disciplines del pensament científic, enriquint l'exercici de la seva professió amb una dimensió multidisciplinar.

PROU *CE 6 Conèixer els mètodes d'investigació propis del seu camp i les seves aplicacions. MOLT*

3 Resultats d'aprenentatge
Resultados de aprendizaje

RESULTATS D'APRENENTATGE *RESULTADOS DE APRENDIZAJE*	COMPETÈNCIES RELACIONADES *COMPETENCIAS RELACIONADAS*
R1 Saber enjuiciar la escritura y los demás caracteres externos de la fuente escrita: materia, forma, dimensiones, estado de conservación, etc. *R1 Saber enjudiciar l'escriptura i els altres caràcters externs de la font escrita: matèria, forma, dimensions, estat de conservació, etc.*	CT1, CT7, CT12, CT15, CT17, CG10, CG24, CG25, CE6
R2 Tener nociones básicas para la interpretación de las fuentes históricas escritas. *R2 Tenir nocions bàsiques per a la interpretació de les fonts històriques escrites.*	CT1, CT7, CT12, CT15, CT17, CG10, CG24, CG25, CE6
R3 Saber leer y entender lo que está escrito en las fuentes históricas. *R3 Saber llegir i entendre el que està escrit en les fonts històriques.*	CT8, CT9, CT12, CT15, CG10, CG18, CG24, CG26, CE6
R4 Situar una fuente histórica desde varios puntos de vista: cronológico, geográfico, social, psicológico, artístico, etc. *R4 Situar una font històrica des de diversos punts de vista: cronològic, geogràfic, social, psicològic, artístic, etc.*	CT8, CT9, CT12, CT15, CG10, CG18, CG24, CG26, CE6
R5 Estudiar con mayor amplitud las fuentes escritas de las épocas históricas más relacionadas con la especialidad de Musicología: Edad Media y Edad Moderna. *R5 Estudiar amb més amplitud les fonts escrites de les èpoques històriques més relacionades amb l'especialitat de Musicologia: Edat Mitjana i Edat Moderna.*	CT8, CT9, CT12, CT15, CG10, CG18, CG24, CG26, CE6

Nota important: Les competències estan expressades en un sentit genèric pel que és necessari incloure en la guia docent els resultats d'aprenentatge. Aquests resultats constitueixen una concreció d'una o diverses competències, fent explícit el grau de domini o acompliment que ha d'adquirir l'alumnat i contenen en la seua formulació el criteri amb el qual van a ser avaluades. Els resultats d'aprenentatge evidencien allò que l'alumnat serà capaç de demostrar en finalitzar l'assignatura o matèria i reflecteixen, així mateix, el grau d'adquisició de la competència o conjunt de competències.

Nota importante: Las competencias están expresadas en un sentido genérico por lo que es necesario incluir en la guía docente los resultados de aprendizaje. Estos resultados constituyen una concreción de una o varias competencias, haciendo explícito el grado de dominio o desempeño que debe adquirir el alumnado y contienen en su formulación el criterio con el que van a ser evaluadas. Los resultados de aprendizaje evidencian aquello que el alumnado será capaz de demostrar al finalizar la asignatura o materia y reflejan, asimismo, el grado de adquisición de la competencia o conjunto de competencias.

4 Continguts de l'assignatura i organització temporal de l'aprenentatge
Contenidos de la asignatura y organización temporal del aprendizaje

Descripció per blocs de contingut, unitats didàctiques, temes,... *Descripción por bloques de contenido, unidades didácticas, temas,…*	Planificació temporal *Planificación temporal*

Bloque I: Nociones fundamentales	
T.1: Definición y objeto de la Paleografía	2 ses
T.2: Método paleográfico. Relación con otras disciplinas.	2 ses
T.3: Elementos constitutivos de las fuentes escritas. Materias y instrumentos escritorios.	2 ses
T.4 Criterios división de la paleografía. La paleografía latina. Evolución de la escritura latina.	2 ses
T.5: La escritura en la Península Ibérica antes la invasión árabe.	2 ses
T.6: Nociones de diplomática: sistemas de datación.	2 ses
Bloque II: Primeras escrituras de la Península Ibérica	
T.7: La escritura visigótico-mozárabe. Problemas generales. Abreviaturas y signos especiales. Escritura musical asociada.	2 ses
T.8: La escritura visigótico-mozárabe en la España meridional y Cataluña.	2 ses
T.9: La escritura visigótico-mozárabe en Asturias, León, Galicia y Portugal.	2 ses
T.10: La escritura visigótico-mozárabe en Castilla, Navarra y Aragón.	2 ses
Bloque III: La escritura en la Península Ibérica durante la Edad Media hasta el Renacimiento	
T.11: La escritura carolina. Problemas generales. Introducción a Cataluña. Escritura musical asociada.	2 ses
T.12: La escritura carolina en el resto de la Península.	2 ses
T.13: La escritura gótica. Problemas generales. La escritura en la Península. Escritura musical asociada.	2 ses
T.14: La escritura gótica cursiva en Castilla del XIII hasta el XVII.	2 ses
T.15: La escritura gótica cursiva en Aragón y Navarra.	2 ses
T.16: La escritura humanística. Escritura musical.	2 ses
Bloc I: Nocions fonamentals	
T.1: Definició i objecte de la Paleografia	2 ses
T.2: Mètode paleogràfic. Relació amb altres disciplines.	2 ses
T.3: Elements constitutius de les fonts escrites. Matèries i instruments escriptoris.	2 ses
T.4 Criteris divisió de la paleografia. La paleografia llatina. Evolució de l'escriptura llatina.	2 ses
T.5: L'escriptura a la Península Ibèrica abans la invasió àrab.	2 ses
T.6: Nocions de diplomàtica: sistemes de datació.	2 ses
Bloc II: Primeres escriptures de la Península Ibèrica	
T.7: L'escriptura visigòtic-mossàrab. Problemes generals. Abreviatures i signes especials. Escriptura musical associada.	2 ses
T.8: L'escriptura visigòtic-mossàrab a l'Espanya meridional i Catalunya.	2 ses
T.9: L'escriptura visigòtic-mossàrab a Astúries, Lleó, Galícia i Portugal.	2 ses
T.10: L'escriptura visigòtic-mossàrab a Castella, Navarra i Aragó.	2 ses
Bloc III: L'escriptura a la Península Ibèrica durant l'Edat Mitjana fins al Renaixement	
T.11: L'escriptura carolina. Problemes generals. Introducció a Catalunya. Escriptura musical associada.	2 ses
T.12: L'escriptura carolina en la resta de la Península.	2 ses
T.13: L'escriptura gòtica. Problemes generals. L'escriptura a la	2 ses

Península. Escriptura musical associada. *T.14: L'escriptura gòtica cursiva a Castella de l'XIII fins al XVII.* *T.15: L'escriptura gòtica cursiva a Aragó i Navarra.* *T.16: L'escriptura humanística. Escriptura musical.*	2 ses 2 ses 2 ses

5 Activitats formatives
Actividades formativas

5.1 Activitats de treball presencials
Actividades de trabajo presenciales

ACTIVITATS *ACTIVIDADES*	Metodologia d'ensenyança-aprenentatge *Metodología de enseñanza-aprendizaje*	Relació amb els Resultats d'Aprenentatge *Relación con los Resultados de Aprendizaje*	Volum treball (en nº hores o ECTS) *Volumen trabajo (en nº horas o ECTS)*
Classe presencial *Clase presencial*	*Exposición de contenidos por parte del profesor o en seminarios, análisis de competencias, explicación y demostración de capacidades, habilidades y conocimientos en el aula.* Exposició de continguts per part del profesor o en seminaris, anàlisi de competències, explicació i demostració de capacitats, habilitats i coneixements en l'aula.	R1, R2, R3, R4, R5	24
Classes pràctiques *Clases prácticas*	*Sesiones de trabajo grupal en grupos supervisadas por el profesor. Estudio de casos, proyectos, talleres, problemas, estudio de campo, aula de informática, laboratorio, visitas a exposiciones/conciertos/ representaciones/audiciones…, búsqueda de datos, bibliotecas, en Internet, etc.* *Construcción significativa del conocimiento a través de la interacción y actividad del estudiante.* Sessions de treball en grup supervisades pel professor. Estudi de casos, projectes, tallers, problemes, estudi de camp, aula d'informàtica, laboratori, visites a exposicions/concerts/representacions/ audicions..., cerca de dades, biblioteques, en Internet, etc. Construcció significativa del coneixement a través de la interacció i activitat de l'estudiant.	R3, R4	25,25
Exposició treball en grup *Exposición trabajo en grupo*	*Aplicación de conocimientos interdisciplinares.* Aplicació de coneixements interdisciplinaris.		
Tutoria *Tutoría*	*Atención personalizada y en pequeño grupo. Periodo de instrucción y/o orientación realizado por un tutor/a con el objetivo de revisar y discutir los materiales y temas presentados en las clases, seminarios, talleres, lecturas, realización de trabajos, proyectos, etc.* Atenció personalitzada i en grup reduït. Període d'instrucció i/o orientació realitzat per un tutor/a amb l'objectiu de revisar i discutir els materials i temes presentats en les classes, seminaris,		1

	talleres, lectures, realització de treballs, projectes, etc.		
Avaluació *Evaluación*	*Conjunto de pruebas (audiciones, orales y/o escritas) empleadas en la evaluación inicial, formativa o aditiva del estudiante.* Conjunt de proves (audicions, orals i/o escrites) empleades en l'avaluació inicial, formativa o additiva de l'alumnat.	R1, R2, R3, R4	6
		SUBTOTAL	56,25

5.2 Activitats de treball autònom
Actividades de trabajo autónomo

ACTIVITATS *ACTIVIDADES*	Metodologia d'ensenyança-aprenentatge *Metodología de enseñanza-aprendizaje*	Relació amb els Resultats d'Aprenentatge *Relación con los Resultados de Aprendizaje*	Volum treball (en nº hores o ECTS) *Volumen trabajo (en nº horas o ECTS)*
Treball autònom *Trabajo autónomo*	*Estudio del alumno/a: preparación y práctica individual de lecturas, textos, interpretaciones, ensayos, resolución de problemas, proyectos, seminarios, talleres, trabajos, memorias,… para exponer, interpretar o entregar durante las clases teóricas, clases prácticas y/o tutorías de pequeño grupo.* Estudi de l'alumne/a: preparació i pràctica individual de lectures, textos, interpretacions, assajos, resolució de problemes, projectes, seminaris, tallers, treballs, memòries,... per a exposar, interpretar o entregar durant les classes teòriques, classes pràctiques i/o tutories de grup reduït.	R1, R2, R3, R4	25
Estudi pràctic *Estudio práctico*	*Preparación en grupo de lecturas, textos, interpretaciones, ensayos, resolución de problemas, proyectos, seminarios, talleres, trabajos, memorias,… para exponer, interpretar o entregar durante las clases teóricas, clases prácticas y/o tutorías de pequeño grupo.* Preparació en grup de lectures, textos, interpretacions, assajos, resolució de problemes, projectes, seminaris, tallers, treballs, memòries,... per a exposar, interpretar o entregar durant les classes teòriques, classes pràctiques i/o tutories de grup reduït.	R4	18,75
Activitats complementàries *Actividades complementarias*	*Preparación y asistencia a actividades complementarias como talleres, exposiciones, conciertos, representaciones, congresos, conferencias,…* Preparació i assistència a activitats complementàries com tallers, exposicions, concerts, representacions, congresos, conferències,...		

		SUBTOTAL	43,75
		TOTAL	100

6 Sistema d'avaluació i qualificació
Sistema de evaluación y calificación

6.1 Instruments d'avaluació
Instrumentos de evaluación

Proves escrites (proves objectives, de desenvolupament, mapes conceptuals,…), exposició oral, treballs dirigits, projectes, tallers, estudis de cas, cuaderns d'observació, portafolio,…

Pruebas escritas (pruebas objetivas, de desarrollo, mapas conceptuales,…), exposición oral, trabajos dirigidos, proyectos, talleres, estudios de caso, cuadernos de observación, portafolio,…

INSTRUMENT D'AVALUACIÓ *INSTRUMENTO DE EVALUACIÓN*	Resultats d'Aprenentatge avaluats Resultados de Aprendizaje evaluados	Percentatge atorgat (%) *Porcentaje otorgado (%)*
- Actitud, participación y asistencia *Actitud, participación i asistència*	R1, R2, R3, R4	10%
- Trabajo periódico *Treball periòdic*	R1, R2 R3, R4	20%
- Examen teórico *Examen pràctic*	R1, R2, R3	40%
- Examen práctico *Examen teòric*	R1, R2, R4	30%

6.2 Criteris d'avaluació i dates d'entrega
Criterios de evaluación y fechas de entrega

Actitud, participación y asistencia

- Se valorará, además de la asimilación de los contenidos de la materia por parte del alumnado, la participación en las clases e interés por la materia, el sentido crítico, la elocuencia, la expresión escrita correcta, clara y elaborada y si se da el caso, el trabajo en equipo.
- Se entiende por "participación activa en clase" la implicación en todas las actividades de aula, incluyendo: la lectura previa de materiales y toda intervención oral en los debates suscitados en torno a los contenidos discutidos, en la que se demuestre el dominio de la materia en cuestión. Este concepto de la evaluación se observará y evaluará en todas las sesiones de clase.
- La evaluación continua a través de la asistencia, la participación y los trabajos semanales que se vayan planteando, implica la asistencia constante a las clases. La ausencia sin justificar al 20% de las clases (8 sesiones) implica la pérdida del derecho a la evaluación continua, por tanto, en este caso, la evaluación estará basada en un solo examen global sobre todos los materiales y lecturas trabajados durante el curso.
- Los controles de lectura y las actividades de clase sólo podrán recuperarse en caso de ausencia por causa mayor justificada documentalmente.
- Se controlará semanalmente en el cuaderno de notas del profesor.

Examen teórico-práctico

- Cada una de las pruebas teórico-prácticas se ajustarán a los contenidos temáticos desarrollados hasta ese momento. Existe la posibilidad de recuperar en las convocatorias de junio y julio los semestres no superados.
- Copia en exámenes o trabajos se calificará con puntuación 0.

- No presentarse a un examen por motivos no justificados implica una calificación de 0 a la hora de realizar la media de la evaluación.

Trabajos periódicos

- Una nota añadida a la media de las pruebas escritas por la presentación de los trabajos requeridos durante el curso: lecturas, comentarios de artículos especializados, búsqueda y reconstrucción documental, proyectos, ejercicios prácticos, etc.
- Es conveniente que cada estudiante presente al final de curso un dosier con los trabajos realizados.
- El retraso en la entrega de prácticas/actividades/ensayos de clase se penalizará a razón de 0,5 ptos./día de retraso, hasta un máximo de tres días. No se aceptarán trabajos entregados con más de tres días de retraso.

Criterios generales

- La copia o plagio en cualquier actividad evaluable, especialmente en los exámenes, se calificará con un 0.
- Las faltas de ortografía se penalizarán en todo tipo de actividad que implique la escritura a razón de -0,2ptos./falta.
- Es condición *sine qua non* aprobar (con un 5.0 como mínimo) cada una de las secciones de la evaluación por separado para superar la asignatura.
- La escala de evaluación es la siguiente: 0 – 4.9: Suspenso (SS); 5 – 6.9: Aprobado (AP); 7.0 – 8.9: Notable (NT); 9.0 – 10: Sobresaliente (SB).
- El «No presentado» implica la pérdida de una convocatoria.
- La mención de Matrícula de Honor podrá ser otorgada a alumnos o alumnas que hayan obtenido una calificación igual o superior a 9.0. Su número no podrá exceder del cinco por ciento de los estudiantes matriculados en una asignatura en el correspondiente curso académico, salvo que el número de estudiantes matriculados sea inferior a 20, en cuyo caso se podrá conceder una sola Matrícula de Honor. Cuando el cinco por ciento resulte un número con decimal, se redondeará al número entero siguiente.
- En caso de empate, se contarán todos los decimales de la nota final, obteniendo la matrícula de honor el alumno o alumna con la calificación más alta. Si el empate se sigue manteniendo, se contarán, por orden, las siguientes clasificaciones hasta que se produzca el desempate: trabajo final (escrito), exposición, examen.

Calificación

- El aprobado global de la asignatura implica haber superado cada uno de los bloques especificados en el apartado anterior con una calificación mínima de 5.
- Los bloques que no hayan sido superados con dicha calificación, podrán ser recuperados de formas independiente, manteniendo aquellos que sí hayan alcanzado la calificación mínima exigida.
- Los requisitos para recuperar los bloques no superados serán los mismos que los planteados en la convocatoria ordinaria.

Actitud, participación i assistència

- *Es valorarà, a més de l'assimilació dels continguts de la matèria per part de l'alumnat, la participació en les classes i interés per la matèria, el sentit crític, l'eloqüència, l'expressió escrita correcta, clara i elaborada i si es dóna el cas, el treball en equip.*
- *S'entén per "participació activa a classe" la implicació en totes les activitats d'aula, incloent: la lectura prèvia de materials i tota intervenció oral en els debats suscitats entorn dels continguts discutits, en la qual es demostri el domini de la matèria en qüestió. Aquest concepte de l'avaluació s'observarà i avaluarà en totes les sessions de*

classe.

- *L'absència sense justificar al 20% de les classes (8 sessions) implica la pèrdua del dret a l'avaluació contínua, per tant, en aquest, cas l'avaluació estarà basada un sol examen global sobretot els materials i lectures treballats durant el curs.*
- *Els controls de lectura i les activitats de classe només podran recuperar-se en cas d'absència per causa major (malaltia o mort d'un familiar) justificada documentalment.*
- *Es controlarà setmanalment en el quadern de notes del professor.*

Exàmen teoricopràctic

- *Cada una de les proves teoricopràctiques s'ajustaran als continguts temàtics desenrotllats fins a eixe moment. Hi ha la possibilitat de recuperar en les convocatòries de juny i juliol els semestres no superats*
- *Còpia en exàmens o treballs es qualifica amb puntuació 0.*
- *No presentar-se a un examen per motius no justificats implica una qualificació de 0 a l'hora de fer la mitjana de l'avaluació.*

Treballs periòdics

- *Una nota afegida a la mitjana de les proves escrites per la presentació dels treballs requerits durant el curs: lectures, comentaris d'articles especialitzats, cerca i reconstrucció documental, projectes, exercicis pràctics, etc.*
- *És convenient que cada estudiant entregue a final de curs un dossier amb els treballs realitzats.*
- *El retard en el lliurament de pràctiques / activitats / assajos de classe es penalitzarà a raó de 0,5 ptos./día de retard, fins a un màxim de tres dies. No s'acceptaran treballs entregats amb més de tres diez de retad.*

Criteris generals

- *La còpia o plagi en qualsevol activitat avaluable, especialment en els exàmens, es qualificarà amb un 0.*
- *Les faltes d'ortografia es penalitzaran en tot tipus d'activitat que impliqui l'escriptura a raó de -0,2ptos. / Falta*
- *És condició sine qua non aprovar (amb un 5.0 com a mínim) cadascuna de les seccions de l'avaluació per separat per a superar l'assignatura.*
- *L'escala d'avaluació és la següent: 0 - 4.9: Suspens (SS); 5 - 6.9: Aprovat (AP); 7.0 - 8.9: Notable (NT); 9.0 - 10: Excel·lent (SB).*
- *El "No Presentat/da" implica la pèrdua d'una convocatoria.*
- *La menció de matrícula d'honor podrà ser atorgada a estudiants que hagin obtingut una qualificació igual o superior a 9.0. El seu nombre no podrà excedir del cinc per cent dels estudiants matriculats en una assignatura en el corresponent curs acadèmic, llevat que el nombre d'estudiants matriculats siga inferior a 20, en aquest cas es podrà concedir una sola matrícula d'honor. Quan el cinc per cent resulti un número amb decimal, s'arrodonirà a l'enter següent.*
- *En cas d'empat, es comptaran tots els decimals de la nota final, obtenint la matrícula d'honor l'alumne o l'alumna amb la qualificació més alta. Si l'empat se segueix mantenint, es comptaran, per ordre, les classificacions següents fins que es produeixi el desempat: treball final (escrit), exposició, examen.*

Qualificació

- *L'aprovat global de la asignatura implica haver superat cada un dels blocs especificats en l'apartat anterior amb una qualificació mínima de 5.*
- *Els blocs que no hagen sigut superats amb dita qualificació, podran ser recuperats de forma independent, mantenint aquells que sí que hagen aconseguit la qualificació mínima*

exigida.

- *Els requisits per a la recuperación dels blocs no superats seran els mateixos que els plantejats en la convocatòria ordinària.*

6.3 **Sistemes de recuperació**
Sistemas de recuperación

Per a l'alumnat que ha suspès o no ha seguit el desenvolupament normal de les classes – criteris i dates d'entrega)
Para el alumnado que ha suspendido o no ha seguido el desarrollo normal de las clases – criterios y fechas de entrega)

Cada uno de los bloques temáticos en que se han dividido los contenidos se valorarán de forma independiente, de manera que solo se habrá de recuperar uno de ellos, si es que no se ha superado la puntuación de 5 requerida para aprobar.
- Cada un dels blocs temàtics en què s'han dividit els continguts es valoraran de forma independent, de manera que només s'haurà de recuperar un d'ells, si és que no s'ha superat la puntuació de 5 requerida per a aprovar.

- En la convocatoria de julio el alumnado se examinará únicamente del semestre o semestres que no hayan superado la puntuación de 5 requerida. Además, se establecerá una fecha previa a la del examen para entregar los trabajos relacionados con el semestre o semestres a evaluar y que hayan sido propuestos durante el curso para la evaluación.
- A la convocatòria de juliol l'alumnat s'examinarà unicament del semestre o semestres que no hagen superat la puntuació de 5 requerida. A més, s'establirà una data previa a la del examen per a entregar els treballs relacionats amb el semestre o semestres a evaluar i que hagen sigut proposats durant el curs per a l'valuació.

- Aquel alumnado que no haya obtenido el aprobado por no haber entregado algunos de los trabajos o menos alguna de las actividades, tan sólo deberá presentar lo que le falte.
Aquell alumnat que no haja obtingut l'aprovat per no haver entregat alguns dels treballs o menys alguna de les activitats, tan sols haurà de presentar el que li falte.

- En caso de haber perdido el derecho a la evaluación continua, el alumnado deberá realizar un único examen con todos los contenidos desarrollados durante el curso y entregar las prácticas y trabajos planteados.
En cas d'haver perdut el dret a l'avaluació contínua, l'alumnat haurà de fer un únic examen amb tots els continguts desenvolupats durant el curs i lliurar les pràctiques i els treballs plantejats.

7 Bibliografia
Bibliografía

- Arribas Arranz, F., *Paleografía documental hispánica*, Valladolid, 1965.
- Galende, J.C., *Paleografía y escritura hispánica*. Madrid, Síntesis, 2016.
- *Láminas de la Cátedra de Paleografía.* Universidad de Madrid.
- Riesco Terrero (ed.*), Introducción a la Paleografía y Diplomática general.* Síntesis, Madrid, 1999.
- UNED, *Paleografía (Hispánicas) y Paleografía y Diplomática (Historia)*